

Sygn. akt IV U 386/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 26 sierpnia 2014 roku

Sąd Okręgowy w Tarnowie – Wydział IV Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w składzie:

Przewodniczący: SSO Kazimierz Kostrzewa

Protokolant: protokolant sądowy Marta Bartusiak

po rozpoznaniu w dniu 26 sierpnia 2014 roku w Tarnowie na rozprawie

sprawy z odwołania D. B.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T.

z dnia 28 lutego 2014 roku nr (...)

w sprawie D. B.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T.

o rentę socjalną

zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznaje odwołującej D. B. rentę socjalną od dnia 01 listopada 2013 roku na okres 3 lat.

Sygn. akt IV U 386/14

UZASADNIENIE

wyroku z dnia 26 sierpnia 2014 roku

Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T. decyzją z dnia 28 lutego 2014 r. znak (...) odmówił D. B. prawa do renty socjalnej. Jako podstawę prawną zaskarżonej decyzji powołał przepis art. 4 ust 1 ustawy z dnia 27 czerwca 2003 r. o rencie socjalnej (Dz. U. z 2003 r. Nr. 135 poz. 1268). W uzasadnieniu decyzji organ rentowy wskazał, że odwołujący przez Komisję Lekarską ZUS 13.02.2014 r. nie została uznana za całkowicie niezdolną do pracy.

Odwołanie od powyższej decyzji wniosła D. B., wskazując że nie nastąpiła poprawa stanu zdrowia, nadal jest całkowicie niezdolna do pracy i domagała się zmiany zaskarżonej decyzji, poprzez przyznanie prawa do renty socjalnej.

W odpowiedzi na odwołanie Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T. wniósł o jego oddalenie.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny sprawy:

Bezspornym w niniejszej sprawie było, iż D. B. urodzona w dniu (...) w okresie od 02.08.2008 r. do 31.10.2013 r. pobierała rentę socjalną. Dotychczas nie pracowała. W 2010 r. ukończyła specjalną szkołę zawodową w zawodzie ogrodnik. W dniu 20.09.2013 r. złożyła wniosek o przyznanie renty socjalnej.

(okoliczności bezsporna)

W celu ustalenia czy odwołująca jest całkowicie niezdolna do pracy zarobkowej oraz kiedy powstała ewentualna całkowita niezdolność do pracy Sąd dopuścił dowód z opinii biegłego sądowego specjalisty neurologa.

Biegły sądowy neurolog na podstawie wyników badań i zebranej w aktach sprawy dokumentacji lekarskiej rozpoznali u odwołującego:

- padaczkę lekooporną z niekontrolowanymi napadami padaczkowymi, napady wyłączeń świadomości,
- upośledzenie umysłowe w stopniu lekkim na pograniczu z umiarkowanym,
- cechy zmian organicznych w OUN.

Biorąc pod uwagę rozpoznane u odwołującego schorzenia oraz stopień ich nasilenia biegły uznał D. B. za osobę całkowicie niezdolną do pracy zarobkowej na okres 3 lat od dnia 01.11.2013 r. do 30.10.2016 r., a niezdolność do pracy powstała przed 18 rokiem życia. Nie rokuje odzyskania zdolności do pracy.

Jak wynika z uzasadnienia opinii, odwołująca ukończyła szkołę specjalną zawodową w zawodzie ogrodnik, nigdy nie pracowała. Od dzieciństwa opóźnienie rozwoju intelektualnego, od 4 roku życia leczona jest z powodu padaczki. Leczy się w poradni neurologicznej dziecięcej, a po uzyskaniu pełnoletności w poradni dla dorosłych. Leczona dwoma lekami doustnymi p-padaczkowymi. Pomimo leczenia napady padaczkowe występują pod postacią napadów wyłączeń świadomości. Z powodu występowania u niej drżenia kończyn górnych – prawdopodobnie polekowego zmniejszono w leczeniu dawkę leku D. C., drżenie utrzymuje się nadal pomimo zmniejszenia dawki leku. Niekontrolowane napady padaczkowe u osoby upośledzonej umysłowo stanowią podstawę do orzeczenia całkowitej niezdolności do pracy. Upośledzenie umysłowe w stopniu umiarkowanym stanowi niezależną od padaczki podstawę do orzeczenia całkowitej niezdolności do pracy. Na podstawie analizy dostarczonej dokumentacji oraz przeprowadzonego badania, pod względem neurologicznym, odwołująca jest nadal całkowicie, długotrwale niezdolna do pracy. Wymaga częściowo wsparcia środowiskowego. Konsultant ZUS z zakresu psychologii w opinii z dnia 04.02.2014 r. zwrócił uwagę na fakt, iż stan orzekanej „może ujemnie wpływać na możliwość podjęcia i efektywnego wypełniania ról społecznych, w tym związanych z wykonywaniem pracy zawodowej”. Zwrócił także uwagę, że uzyskiwane badania psychologiczne na poziomie upośledzenia umysłowego w stopniu lekkim/umiarkowanym mogą być zawyżone ze względu na kilkakrotne powtarzane badania. Badanie psychologiczne wykonane u odwołującej dnia 17.07.2013 r. wskazuje na funkcjonowanie odwołującej na poziomie upośledzenia umysłowego w stopniu umiarkowanym. W wydanych zaświadczeniach psychologicznych zwraca uwagę fakt konieczność sprawowania nadzoru nad odwołującą.

/dowód : opinia sąдово-lekarska – k. 21-24 as/.

Odwołująca nie kwestionowała opinii.

Organ rentowy wniósł zarzuty do opinii biegłego i domagał się dopuszczenia dowodu z opinii uzupełniającej innego biegłego neurologa i opinii biegłego psychologa celem odniesienia się do nabytych kwalifikacji ogrodnika przez odwołującą. Organ rentowy podniósł, iż dotychczas pobierana przez odwołującą renta socjalna była przyznana osobie bez kwalifikacji zawodowych co obecnie uległo zmianie. Sąd postanowił oddalić ten wniosek dowodowy uznając, że zmierza on jedynie do przewłoki postępowania. Odwołująca była już wielokrotnie badana przez psychologów. Wbrew twierdzeniom organu rentowego odwołująca uzyskiwała prawo do renty socjalnej także po ukończeniu specjalnej szkoły zawodowej i zdobyciu zawodu ogrodnika co wynika już z opinii lekarskiej ZUS z dnia 19.10.2010 r. –k. 125 akt rentowych czI i z opinii lekarskiej ZUS z dnia 08.11.2012 r. –k. 166 akt rentowych czI i decyzji organu rentowego z dnia 04.11.2010 r. –k. 45 akt rentowych czII i następnych. Sąd pominął zarzuty organu rentowego do opinii biegłego neurologa uznając jej jedynie za polemikę ze stanowiskiem biegłego, które w ocenie Sądu było przekonujące i należycie uzasadnione i oddalił także wniosek o dopuszczenie dowodu z opinii innego biegłego neurologa.

Wydaną w tym zakresie opinie biegłego sądowego neurologa Sąd uznał za trafną i dostatecznie wyjaśniającą przedmiot sporu, gdyż została wydana przez specjalistę z tego rodzaju schorzeń na jakie choruje odwołująca, po wnikliwej

analizie aktualnych wyników badań oraz zebranej aktach sprawy dokumentacji lekarskiej. Opinia biegłego w ocenie Sądu spełnia wymogi przewidziane dla tego rodzaju środków dowodowych w art. 278 kpc i art. 285 kpc, a także w Rozporządzeniu Ministra Polityki Społecznej z dnia 14.12.2004 r. w sprawie orzekania o niezdolności do pracy w związku z art. 12-14 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z FUS.

Dowody z dokumentów zalegających w aktach Zakładu Ubezpieczeń Społecznych nie budziły wątpliwości Sądu co do ich autentyczności, a ponadto nie były kwestionowane przez strony postępowania.

Sąd rozważył, co następuje:

Istota sporu w niniejszej sprawie opierała się na ustaleniu czy i w jakim stopniu odwołująca D. B. ze względu na stan zdrowia jest niezdolna do pracy oraz na ustaleniu czy stwierdzona całkowita niezdolność do pracy pozostaje w związku z naruszeniem sprawności organizmu powstałym w okresach o których mowa w art. 4 ust. 1 a ustawy z dnia 27 czerwca 2003 r. o rencie socjalnej (Dz. U. z 2003 r. Nr 135 poz. 1268), a zatem czy spełnia ona przesłanki przyznania prawa do renty socjalnej przewidzianej tą ustawą.

Stosownie do art. 4 ust. 1 powołanej wyżej ustawy - renta socjalna przysługuje osobie pełnoletniej całkowicie niezdolnej do pracy z powodu naruszenia sprawności organizmu, które powstało:

- 1) przed ukończeniem 18 roku życia;
- 2) w trakcie nauki w szkole lub w szkole wyższej - przed ukończeniem 25 roku życia;
- 3) w trakcie studiów doktoranckich lub aspirantury naukowej.

Z kolei ust. 2 cytowanego przepisu statuuje, iż osobie, która spełnia warunki określone w ust. 1, przysługuje:

- renta socjalna stała - jeżeli całkowita niezdolność do pracy jest trwała;
- renta socjalna okresowa - jeżeli całkowita niezdolność do pracy jest okresowa.

Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 26 lipca 2011 r. I UK 6/11 stwierdził, że: 1. Całkowita niezdolność do pracy, będąca przesłanką prawa do renty socjalnej, może wprawdzie powstać po upływie okresów wskazanych w art. 4 ust. 1 ustawy z 2003 r. o rencie socjalnej, ale dla nabycia prawa do renty socjalnej istotne jest, aby przyczyna naruszenia sprawności organizmu osoby ubezpieczonej (choroba) - powodująca całkowitą niezdolność do pracy - powstała nie później niż w okresach wymienionych w art. 4 ust. 1 pkt 1-3 ustawy z 2003 r. o rencie socjalnej. 2. Norma prawna wynikająca z art. 4 ust. 1 ustawy z 2003 r. o rencie socjalnej dotyczy zarówno sytuacji, gdy całkowita niezdolność do pracy powstała jednocześnie z naruszeniem sprawności organizmu, jak i sytuacji, gdy powstała w okresie późniejszym. 3. Całkowita niezdolność do pracy musi być spowodowana (pozostawać w związku przyczynowym z) naruszeniem sprawności organizmu, które powstało w okresach wymienionych w art. 4 ust. 1 pkt 1-3 ustawy z 2003 r. o rencie socjalnej. Przesłanki nabycia prawa do renty socjalnej nie są więc spełnione zarówno wtedy, gdy określone naruszenie sprawności organizmu powstało w okresach wymienionych w art. 4 ust. 1 pkt 1-3 ustawy z 2003 r. o rencie socjalnej, ale nie spowodowało całkowitej niezdolności do pracy, jak i wtedy, gdy określone naruszenie sprawności organizmu spowodowało całkowitą niezdolność do pracy, ale powstało po upływie okresów wymienionych w art. 4 ust. 1 pkt 1-3 ustawy z 2003 r. o rencie socjalnej. Do nabycia prawa do renty socjalnej istotne jest, żeby przyczyna naruszenia sprawności organizmu osoby ubezpieczonej (choroba) - powodująca całkowitą niezdolność do pracy - powstała nie później niż w okresach wymienionych w art. 4 ust. 1 pkt 1-3 ustawy z 2003 r. o rencie socjalnej. 4. Przy wykładni art. 4 ust. 1 ustawy z 2003 r. o rencie socjalnej sądy ubezpieczeń społecznych powinny brać pod uwagę specyfikę chorób psychicznych - ich powstania (etiologii) i przebiegu. Nie jest możliwe oparcie się wyłącznie na dacie ujawnienia objawów zewnętrznych choroby i rozpoczęcia przez wnioskodawcę udokumentowanego leczenia. (LEX nr 1026617).

Ponadto w myśl art. 5 ustawy o rencie socjalnej - ustalenie całkowitej niezdolności do pracy dokonywane jest na zasadach i w trybie określonych w ustawie z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń

Společnych (tekst jednolity: Dz. U. 2004 r. Nr 39 poz. 353 z póż. zm.) Zgodnie z dyspozycją art. 12 ust. 1 tej ustawy, niezdolną do pracy jest osoba, która całkowicie lub częściowo utraciła zdolność pracy zarobkowej z powodu naruszenia sprawności organizmu i nie rokuje odzyskania zdolności do pracy po przekwalifikowaniu. Całkowicie niezdolną do pracy jest natomiast osoba, która utraciła zdolność do wykonywania jakiegokolwiek pracy (stosownie do ust 2). Zgodnie z ust. 3 powołanego przepisu częściowo niezdolną do pracy jest osoba, która utraciła zdolność do pracy zgodnie z poziomem posiadanych kwalifikacji.

Równocześnie w myśl art. 13 powołanej ustawy, przy ocenie stopnia i trwałości niezdolności do pracy oraz rokowania co do odzyskania tej zdolności uwzględnia się stopień naruszenia sprawności organizmu oraz możliwość przywrócenia niezbędnej sprawności w drodze leczenia, jak również możliwość wykonywania dotychczasowej pracy, względnie możliwość przekwalifikowania zawodowego. W myśl ustępu 2, trwałą niezdolność do pracy orzeka się natomiast, jeżeli według wiedzy medycznej nie ma rokowań odzyskania zdolności do pracy.

Sąd przyjął opierając się na opinii biegłego sądowego neurologa, iż odwołująca jest całkowicie niezdolna do pracy zarobkowej z powodu naruszenia sprawności organizmu, które powstało w warunkach określonych w art. 4 ust. 1 powołanej wyżej ustawy tj. przed 18 rokiem życia. Obecnie odwołująca z powodu padaczki lekoopornej z niekontrolowanymi napadami padaczkowymi, napady wyłączeń świadomości przy upośledzeniu umysłowym w stopniu lekkim na pograniczu z umiarkowanym jest całkowicie niezdolna do pracy okresowo od 01.11.2013 r. na okres 3 lat z powodu naruszenia sprawności organizmu, które powstało przed 18 rokiem życia. Nie nastąpiła poprawa stanu zdrowia.

Odwołująca spełnia przesłanki całkowitej niezdolności do pracy w rozumieniu art. 4 ustawy z dnia 27 czerwca 2003 r. o rencie socjalnej (Dz. U. z 2003 r. Nr 135 poz. 1268) i dlatego Sąd zmienił zaskarżoną decyzję z dnia 28 lutego 2013 r. i przyznał odwołującej prawo do renty socjalnej od 01.11.2013 r. na okres 3 lat.

Wobec powyższych okoliczności, na mocy powołanych wyżej przepisów prawa materialnego i art. 477¹⁴§ 2 kpc, należało orzec jak w sentencji.